

Preek 7 september 2025 ochtend
HWS Ontmoetingskerk
1 Samuël 7:2-14

Gemeente van Jezus Christus,

Wat is de Bijbel voor jou? Als je uit de Bijbel leest wat neem je dan tot je? Zie je het als een historisch boek? Een boek als het verhaal van God en mens? Of zie je het als het levende Woord van God? Dat kan nogal een verschil maken.

Sommige gelovigen zeggen weleens dat ze de Bijbel zien als belangrijk voor hun geloofsleven, maar dat ze niet alles letterlijk kunnen aannemen. Als ik dat hoor dan word ik altijd wat onrustig. Want allereerst, natuurlijk kun je niet alles letterlijk aannemen. Zo is het lang niet altijd bedoeld. De psalmen bijvoorbeeld, dat is poëtisch. Niemand die denkt dat je echt letterlijk een boom bent als je dag en nacht Gods wet overdenkt. Niemand denkt dat God letterlijk een herder is. Het zijn beelden. Poëtisch, niet letterlijk. Anders is het op andere plekken in de Bijbel. Als Lucas zijn evangelie begint met de mededeling dat Hij alles nauwkeurig heeft gecontroleerd dan weet je dat alles wat in zijn Bijbelboeken staat feitelijk is. Letterlijk dus. Jezus staat letterlijk uit de dood op.

En daar wringt dan voor sommigen de schoen. Want de Bijbel an sich zien zij dan als een inspirerend boek, maar die delen van de Bijbel die hen niet aanspreken laten ze liever weg. Er zijn grote problemen met zo'n visie op de Bijbel. Om er maar één te noemen: als de Bijbel je niet mag tegenspreken? Dan is het een betekenisloos boek... Dan moet de Bijbel, dan moet God, in jouw levensbeeld passen. En dat maakt God per definitie kleiner dan jijzelf bent. Dan stelt God niets voor en dan kun je inderdaad zeggen dat je alleen die delen van de Bijbel aanneemt die jou aanspreken... Als wij niet volmaakt zijn, en dat zijn wij niet, en als de Bijbel Gods levende Woord is, dan moet het ons aanspreken op onze onvolmaaktheid. Dan moet het dus per definitie ons kunnen tegenspreken. De Bijbel moet soms dus schuren, moet soms dus tegenstaan... En wanneer je dat aanneemt, die pijn aangaat... Dan gebeuren er mooie dingen. Zo ook in onze Bijbeltekst van vandaag. Maar dat komt zo.

Misschien zijn er wel mensen in jouw omgeving die zijn afgehaakt van het geloof. Misschien wel je vader of je moeder, een broer of een zus, één van je kinderen... Als je met hen het over het geloof hebt gaat het soms ook over de Bijbel en hun visie daarop.

Vaak zeggen ze dan dat ze de verhalen van het Nieuwe Testament wel mooi vinden, maar dat ze vooral veel moeite hebben met het Oude Testament. Ze noemen dan bijvoorbeeld de wetten, de offers of het vele geweld... En misschien herkennen we die moeite ook wel bij onszelf... Dat het Oude Testament zwaar valt, moeilijk te begrijpen is, lastig is... Herken jij dat? Wat doet dat met je?

Misschien proefde je het vanochtend ook wel... Het volk komt samen, er vinden rituelen plaats, er worden mensen gedood in de strijd... Het is lastig om jezelf erin te herkennen... Wat zegt God nu door een tekst als deze tegen mij? En als je het antwoord niet vindt op die vraag... Dan schrijf je een tekst als deze misschien wel helemaal af... Vergeet je hem, of erger... je doet hem af als niet relevant zijnde... Daarmee trek je figuurlijk een bladzijde uit de Bijbel en kom je voor jezelf tot de ontdekking dat in ieder geval dit deel van de Bijbel niet het Woord van God is... En daaruit volgt de impliciete vraag: maar welke delen van de Bijbel zijn dan wel Woord van God? Als één tekst niet woord van God is... Welke teksten zijn dan nog wel Woord van God?

We horen Jezus zeggen: 'Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen. Ik verzeker jullie: zolang de hemel en de aarde bestaan, blijft elke jota, elke tittel in de wet van kracht, totdat alles gebeurd zal zijn.' Als Jezus het heeft over de wet en de profeten dan heeft Hij het over de Bijbel uit Zijn tijd, het Oude Testament. En Jezus zegt elke jota, de kleinste letter, elke tittel, onderdeel van een letter, blijft van kracht, is van kracht... Ook nu vandaag...

Geloof jij dat? Soms hoor ik mensen nog weleens zeggen: ja dat staat in het Oude Testament, dat was toen... Nu niet meer... Ben jij dat? Denk jij zo? Hoe zie jij de Bijbel?

Wanneer wij in het Oude Testament lezen dan vergeten we vaak iets. Iets heel belangrijks, iets onmisbaar... Wij stellen onszelf de vraag: wat leert deze tekst mij? En dat is een goede vraag, maar dat hoor niet je eerste vraag te zijn. Als je in de Bijbel leest, in het oude Testament, maar ook in het Nieuwe Testament, dan is de belangrijkste vraag altijd: waar is Jezus in dit verhaal? Waar is Jezus in dit verhaal?

Dat geldt ook voor het Oude Testament... Maar misschien denk je nu bij jezelf... Uhhh... Jezus is toch pas geboren in de tijd van het Nieuwe Testament? Dat is toch juist het grote onderscheid tussen het Oude en het Nieuwe Testament? We horen Jezus in Johannes 5 zeggen tegen de Bijbelgeleerden van Zijn tijd: 'U bestudeert de Schriften en u denkt daardoor eeuwig leven te hebben. Welnu, de Schriften getuigen over Mij, (...) Als u Mozes zou geloven, zou u ook Mij geloven, hij heeft immers over Mij geschreven. Maar als u niet gelooft wat hij geschreven heeft, hoe zou u dan geloven wat Ik zeg?' Het hele Oude Testament getuigt van Jezus. Wij leren Jezus kennen, beter kennen, op elke pagina van het Oude Testament... En wanneer je op zoek naar Jezus de Bijbel leest... Dan opent de Bijbel zich... En door de kracht van de Heilige Geest mag je dan het Woord van God voor jouw leven ontvangen... Dat is spannend... Dat is prachtig...

Zo ook in onze tekst vandaag. De volk ontdekt dat het op een vastgelopen weg zit. En ze komen tot inkeer, bekering kun je het ook noemen. Samuël roept er toe op dat het volk hun afgoden weg doet, dat doen ze... En daarna roept Samuël het volk samen. Daar vasten ze. Ze belijden hun zonden. Ze putten water dat ze voor God uitgieten, een bijzonder ritueel waar wij verder niets van weten. Het volk heeft spijt... En ze willen op een andere manier gaan leven. Met God.

Maar kan dat zomaar... Als je man of vrouw vreemd is gegaan. Niet eens één keer, maar talloze keren... En hij of zij komt terug bij je... zegt dat het hem spijt, vraagt vergeving, belooft beter te leven... Misschien kun je vergeven, misschien... Maar verzoenen... De ander weer echt vertrouwen... Dat kan niet zomaar.

Nog lastiger is het bij God. Hij is de rechtvaardige rechter. De zonden van het volk waren torenhoog... Kan God het verbond herstellen met het zondige volk... Nee... De rechtvaardigheid eist straf... Eist vervloeking... En dat lijkt ook te komen. De Filistijnen komen eraan. Al eerder waren zij gereedschap in de handen van God om Zijn volk te straffen... Nu weer? Het volk is bang...

We zien dat deze keer het volk echt op God vertrouwt. Ze beklagen zich niet bij Samuël. Ze rennen ook niet weg. Ze vragen Samuël om te bidden... Samuël bidt... En hij offert... Een lammetje, dat geheel wordt verbrand... Dat is bijzonder... Dat het offerlam geheel wordt verbrand... Het lam sterft in de plaats van het volk... Het lam draagt de straf... Het lam is Christus...

Johannes de Doper begreep het, hij zei toen hij Jezus zag: 'Daar is het lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt.' Het draait niet om het lam, het draait om Christus. Jezus Christus. Hij brengt verzoening. Hij brengt redding. De Filistijnen worden vernietigend verslagen. Dankzij God. Dankzij Christus. We lezen: 'Na afloop plaatste Samuel tussen Mispa en Sen een steen en noemde die Eben-Haëzer. 'Want,' verklaarde hij, 'tot hiertoe heeft de HEER ons geholpen.' Deze steen van de hulp is een duidelijk gedenkteken. Met God is het goed...

Dankzij Christus... En dat niet alleen in dit verhaal, maar in elk verhaal. Dankzij Christus... En ook in jouw leven. Christus heeft alles gegeven om het goed te maken tussen jou en God. In ons verhaal keerden de Israëlieten zich tot God. Wij zullen dat zo ook doen met het Heilig Avondmaal. Dit is ons gedenkteken, dit is onze Eben-Haëzer. Dankzij Christus. Het is goed tussen God en ons, dankzij Christus, laten wij dat gedenken, laten wij dat vieren. Het is goed, dankzij Christus. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410